

Vlaams
Parlement

vergadering **C57**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 11 december 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de erkenning van Vlaanderen als aparte agrarische productie-entiteit – 366 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over pesticidegebruik in de landbouw – 375 (2019-2020)	6
VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de resultaten van de economische missie naar China, wat de varkenssector betreft – 480 (2019-2020)	9
VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de beschuldiging van corruptie bij het gemeenschappelijk landbouwbeleid – 506 (2019-2020)	12
VRAAG OM UITLEG van Karolien Grosemans aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het opduiken van de Aziatische bruingemarmerde schildwants in Vlaanderen – 525 (2019-2020)	16
VRAAG OM UITLEG van Arnout Coel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de ondersteuning van bioclusters – 579 (2019-2020)	20

VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de erkenning van Vlaanderen als aparte agrarische productie-entiteit – 366 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): De Afrikaanse varkenspest die Wallonië trof, leidde tot een ban op Belgisch varkensvlees in een groot aantal landen. De economische schade wordt op zo'n 500 miljoen euro geschat. Dat is een bittere pil voor de vleesexportsector, die grotendeels Vlaams is. Er werd in Vlaanderen nochtans geen enkele besmetting vastgesteld.

Het regeerakkoord was hierover dan ook duidelijk wat betreft eventuele remediëring: "Meer aandacht moet gaan naar het opbouwen van stabiele relaties zodat exportstromen niet onderbroken worden met impact op onze producenten. Daarnaast is er nood aan de mogelijkheid tot opdeling van het productiegebied zodat Vlaanderen wel kan blijven exporteren indien er problemen zijn in Wallonië."

In de plenaire vergadering van woensdag 9 oktober 2019 gaf u in uw antwoord op een vraag van collega Coenegrachts aan dat hier concrete stappen voor ondernomen dienden te worden: "Wat de Aziatische markten betreft: op dit ogenblik is er wel nog export mogelijk naar Vietnam en India. Daar werkt men al op basis van het principe van de regionalisering. (...) we moeten inderdaad proberen die regionalisering erdoor te krijgen. Het hangt af van land tot land en van diegenen waarmee je handel drijft. Zij kunnen Vlaanderen erkennen als een wat dat betreft autonoom te beschouwen regio, ofwel bekijken zij het hele land."

Welke aanpak beoogt u wat betreft de effectieve internationale erkenning van Vlaanderen als een aparte productie-entiteit inzake land- en tuinbouw? In hoeverre dient deze erkenning apart verkregen te worden bij alle handelspartners? Erkennen wij in dit proces ook regionale opdelingen bij onze handelspartners? Zo ja, op welk niveau?

Beschouwt de Europese Unie in haar internationale handelsakkoorden de positie van de regio's als aparte agrarische productie-entiteiten, voor zover de relevante beleidsinstrumenten ook in regionale handen zijn? Zo ja, wordt de erkenning van die opdeling gemaakt volgens het wederzijdse handelsakkoord? Zo nee, is dit een wenselijke praktijk? Hoe wensen we die te verkrijgen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Een aantal aspecten van uw vraag zijn al aan bod gekomen tijdens de plenaire vergadering en de bespreking van de beleidsnota hierin de commissie. Het internationale handelsbeleid valt niet onder mijn bevoegdheid, maar als u mij vraagt naar mijn mening als landbouwminister, dan zal ik u die uiteraard geven.

Wat de aanpak betreft: net als het landbouwbeleid is het internationale handelsbeleid een bevoegdheid die zich vooral op het niveau van de Europese Unie situeert. Bij handelsbetrekkingen treedt de Europese Unie altijd als één blok op. Onze eengemaakte markt telt 500 miljoen consumenten, en je kunt natuurlijk meer gewicht in de schaal leggen wanneer je je als één blok opstelt, dan wanneer elke lidstaat apart zou gaan onderhandelen.

Een opdeling in productiegebieden voor export van agrovoedingsproducten kun je alleen door samenwerking bereiken. In eerste instantie moeten we dit met de

andere gewesten en de federale overheid overleggen, en in consensus bepleiten. Een voorbeeld van een dossier waarin we erin slaagden een intra-Belgische consensus te bereiken, is de export van varkensvlees. Maar daar zal ik straks verder op ingaan, bij de vraag van collega Sintobin.

Hoe kunnen we die erkenning apart krijgen bij alle handelspartners, en hoe erkennen wij de regionale opdelingen? Ik ga die twee vragen samen beantwoorden. Als je handel drijft, doe je dat sowieso op basis van wederkerigheid. Dat betekent dat als je zelf iets voorstelt, het goed is dat de handelspartner daarmee instemt, en omgekeerd.

Er wordt internationaal dus niet gewerkt met erkenningen, maar met toelatingen voor markttoegang, op basis van fytosanitaire aspecten. Het woord 'fyto-sanitair' slaat op de veiligheid van plantaardige of dierlijke producten. Ik geef dat maar mee, omdat er vaak nieuwe woorden opduiken, die nieuw zijn voor mij. Als je nu en dan uitleg krijgt, dan is dat ook goed voor mijn eigen kennis. Ook al heeft de Europese Unie een handelsakkoord gesloten met een derde land en dekt dat akkoord alle 28 lidstaten, toch kan men dat niet zomaar uitvoeren als er op fytosanitair vlak nog twijfels zijn bij dat derde land. Meestal vraagt dat derde land dan van de betrokken nationale voedselwarenautoriteit – bij ons is dat het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) – een uitgebreid dossier om garanties te verkrijgen op vlak van die fytosanitaire aspecten. Dat derde land beslist dan autonoom op welk moment er voldoende garanties zijn en op welk niveau ze die garanties willen.

Vanuit Europa wordt er altijd gepleit om het zoneringsprincipe te aanvaarden, omdat ook ons systeem voor intra-EU-verkeer hierop gebaseerd is. Maar een derde land heeft het recht om gebruik te maken van landsgrenzen, provinciegrenzen of nog andere grenzen als criterium. Het hangt er dus van af wat je overeenkomt.

Buitenlandse delegaties kunnen audits of inspecties komen doen, bijvoorbeeld in onze slachthuizen, om na te gaan hoe men hier te werk gaat. Ook omgekeerd voert de EU audits uit in derde landen. Binnen Europa gelden wel dezelfde fytosanitaire regels wat de invoervoorwaarden voor producten uit derde landen betreft. Het is dus niet zo dat Vlaanderen, België of bijvoorbeeld Italië andere criteria mag stellen aan een derde land.

Ik kom tot uw laatste vraag. Zoals gezegd, voert de Europese Unie alle onderhandelingszaken over handelsakkoorden voor de hele Unie samen, zonder daarbij een onderscheid te maken tussen lands- of regiogrenzen. Dat is logisch want we hebben vrij verkeer van goederen. Een product dat vanuit onze havens wordt verscheept, is dus niet noodzakelijk een Vlaams of Belgisch product, maar kan evengoed een Nederlands, Duits, Pools of Spaans product zijn.

Bij uitbraak van dieren- of plantenziekten liggen de zaken een beetje anders en pleit de Europese Unie er bij derde landen voor om haar eigen interne regels op het vlak van regionalisering of zonering over te nemen. Ik sta helemaal achter die aanpak. Het is dankzij die intra-EU-regels dat onze Vlaamse bedrijven nog steeds varkensvlees kunnen verhandelen op de interne markt, ook al is de Afrikaanse varkenspest in ons land vastgesteld. Alleen het vlees uit de afgebakende regio in het zuiden van Luxemburg mag niet naar andere lidstaten. Deze aanpak laat differentiatie op de eengemaakte markt toe. Mochten die interne EU-regels niet deugen of de verdere verspreiding van ziektes in de hand werken, dan zouden die al lang zijn bijgestuurd of afgeschaft.

Deze intra-EU-aanpak kan als voorbeeld dienen voor de relaties met derde landen. Ik heb in mijn beperkte carrière als minister van Landbouw vastgesteld dat 'it takes two to tango', ook in het internationale handelsverkeer. De EU-praktijk van regionalisering die vandaag reeds bestaat, vind ik oké. Ik zou bijzonder graag

hebben dat dit overal op deze manier toegepast kan worden, maar dat is helaas nog niet het geval.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb in de commissie al een aantal keren mijn bezorgdheden geuit. De varkenssector is een sector in moeilijkheden en de varkenspest en de gevolgen voor onze export komen daar nog eens bovenop.

Het is belangrijk om te benadrukken dat het hier niet gaat over een theoretische discussie, ingegeven door Vlaamse regionale profileringsdrang, maar dat het een zeer concreet probleem is voor de Vlaamse varkenskwekers. Als India en Vietnam de regionale opdeling kunnen erkennen, dan moet dat ook kunnen voor China.

In de commissie Buitenlands Beleid heeft de minister-president aangegeven dat de prognose voor export van varkensvlees op lange termijn sowieso slechte vooruitzichten biedt. China zou op termijn zelfvoorzienend zijn. Welke mogelijkheden ziet u nog voor onze varkenssector? Op welke wijze zult u mogelijkheden tot nieuwe markten onderzoeken?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik heb straks nog een vraag over de varkenssector en China. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

Ik vond het goed van u, maar ik merk dat de collega dat niet zo heeft begrepen.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): De Vlaamse varkenshouders worden zwaar getroffen, zeker voor hun extra-Europese uitvoer. Dat heeft te maken met problemen die zich in Wallonië hebben voorgedaan. We moeten er echter toch over waken dat we niet snel een communautaire grens trekken, want wat natuurlijk voor varkenshouders geldt, geldt dan – als je het echt strikt maakt – voor alle sectoren. In de varkenskwekerij is het een vrij afgetekend beeld: 95 procent Vlaams en de rest Waals. In andere sectoren is dat veel genuanceerder.

Vooraleer we naar een doorgedreven opsplitsing gaan, zou het wel goed zijn om eerst alle gevolgen in kaart te brengen. De intra-Europese aanpak met het werken met zones is beter. In het geval van de huidige varkenspest zou de Waals-Brabantse varkensboer evenzeer getroffen zijn als we naar Wallonië gaan, terwijl het zuiden van Luxemburg nog een paar 100 kilometer verder ligt. We moeten het dus iets genuanceerder bekijken en kijken in welke zones de problemen liggen en dan hopen dat we de zonale aanpak er extra-Europees door krijgen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Joosen en collega Sintobin, ik zal proberen de kool en de geit te sparen. Ik zal dus straks verslag... *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

Neen, iedereen heeft recht op zijn moment de gloire.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Op mijn leeftijd is dat allang gepasseerd. *(Gelach)*

Minister Hilde Crevits: Ik ga over leeftijden niet spreken, sinds die uitzending van Wissel van de macht. Dat was een harde confrontatie met hoe je er vroeger uitzag, ten goede en ten kwade, natuurlijk.

China heeft op dit ogenblik zelf een crisis door de varkenspest. Het aantal varkens is daar met 50 procent gedaald, dus dat biedt nu ook wel opportuniteiten. De situatie over tien jaar is moeilijk te voorspellen. Ik vind het in die zin niet slecht dat de minister-president wat bezorgd is, maar het kan snel keren en wij blijven opportuniteiten zoeken. Ik zie ook dat de prijs van varkensvlees op dit ogenblik zeer, zeer goed is. De voorzitter zei het daarnet ook al. We mogen dat ook eens zeggen, want we horen heel vaak hoe slecht het allemaal is. Nu is het eigenlijk al bij al oké.

Collega Ongena, bedankt voor uw opmerking. Het is uiteraard de bedoeling dat we dat ook goed onderzoeken, maar ik heb eigenlijk proberen aan te geven dat het systeem zoals dat nu intra-Europees bestaat, wat mij betreft een goed systeem is. Het is ook billijk ten opzichte van de zaken die gebeuren. Het is goed dat we zo veel mogelijk proberen dergelijke zaken ook in onze relaties met de externe markt door te vertalen.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Een handelsverdrag is natuurlijk altijd een evenwicht, maar het lijkt me ook belangrijk dat we aan onze collectieve EU-vertegenwoordigers vragen om dit voor de toekomst ook zeker mee te nemen in het kader van handelsakkoorden.

De voorzitter: Straks komen we terug op de Chinese kwestie, met de vraag van collega Sintobin.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over pesticidegebruik in de landbouw – 375 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, ik heb een maand geleden ongeveer dezelfde vraag gesteld aan uw collega bevoegd voor het leefmilieu. Zij heeft me toen een positief antwoord gegeven, in die zin dat ze alles opnieuw zou screenen en opnemen, onder andere met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Wat het luik Landbouw betreft, verwees ze echter ook naar u. Daarom stel ik de vraag hier ook.

Mijn vraag aan minister Demir was gebaseerd op een studie van de Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren (Velt) en de vzw Vogelbescherming Vlaanderen. Daarbij werd vastgesteld dat er vooral bij een aantal dode mezen heel veel sproeimiddelen kunnen worden teruggevonden, ook sproeimiddelen die eigenlijk allang niet meer zouden mogen worden gebruikt. Dat is de eerste bron waar ik me op baseer.

Daar is ondertussen een tweede bron bij gekomen. Dat onderzoek heeft toch nogal wat aandacht gekregen, ook in specifieke en wetenschappelijke tijdschriften. Het is een grootschalig Duits onderzoek. Men zegt dat het eigenlijk de eerste keer is dat dat op zo'n grote schaal en zo grondig gebeurt. De conclusie daarvan is opnieuw, ook al willen sommigen dat ontkennen, dat landbouw heel nefast is voor insecten.

In de buurlanden Duitsland en Nederland, toch landen waarnaar deze Vlaamse Regering blijkbaar ook voor andere beleidsdomeinen kijkt, heeft men echt een aantal

regels of nieuwe plannen naar voren geschoven om dat in de toekomst te vermijden. Bovendien zal de Europese Commissie vandaag of morgen, als ze haar plannen zal voorstellen voor de Green Deal, ook qua biodiversiteit bepaalde doelen vooropstellen, zoals dat nu gebeurt voor het klimaat, weliswaar veel hoger dan deze regering dat voor Vlaanderen doet. Die normen inzake biodiversiteit vooropstellen zal natuurlijk ongetwijfeld ook gevolgen hebben voor het probleem waarover het hier gaat.

Minister, bent u van plan om specifieke maatregelen te nemen op basis van deze twee toch vrij recente studies, waarvan een op Vlaanderen en een op onze buurlanden betrekking heeft?

Hebt u ideeën en suggesties over een globaal en gecoördineerd beleid voor de aanpak van pesticiden? Uiteraard gaat mijn vraag in uw geval over de professionele gebruikers. Het is ook daarom dat minister Demir eigenlijk voor een stuk de bal terugspeelde.

Bent u van plan om bijkomende maatregelen te nemen en vooral om die ook te handhaven?

Uit gesprekken die ik in een vorig politiek leven nog heb gevoerd met de mensen van de VMM, bleek immers ook wat frustratie omdat er heel vaak problemen zijn met landbouwers die activiteiten uitoefenen dicht bij beken en andere wateren en daar qua handhaving eigenlijk meer op zou moeten worden ingezet.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Vandenhove, ik denk dat het gisteren uw verjaardag was. Ik heb u nog niet gefeliciteerd – ik vergeet verjaardagen altijd –, maar bij dezen staat het in de notulen van het parlement als blijvende herinnering. *(Opmerking van Ludwig Vandenhove)*

Het initiatief van Velt en vzw Vogelbescherming Vlaanderen betreft een privaat onderzoek waar burgers bij betrokken zijn. Het opzet en de resultaten van het onderzoek laten nog niet toe om heel duidelijke conclusies te trekken. Er kan nog geen causaal verband worden aangetoond tussen mezensterfte en de bestrijding van de buxusmot in tuinen.

In Nederland is over hetzelfde thema wetenschappelijk onderzoek gedaan door het Instituut voor Ecologie van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen. Deze onderzoekers legden een link met de bestrijding van vlooiën en teken bij honden en katten. Mezen gebruiken honden- en kattenharen die ze op de grond vinden om hun nest te bekleden. Ik wist dat niet en heb dat nu dus geleerd. Doordat hun baasjes de honden en katten met diergeneesmiddelen tegen vlooiën en teken behandelen, blijken de haren in sommige gevallen insecticiden te bevatten. De mezenjongen worden hieraan blootgesteld in het nest en nemen de insecticiden op. In 97 procent van het aantal keren dat in Nederland bij jonge mezen insecticiden zijn gevonden, zou het kunnen gaan om deze vorm van contaminatie. Als conclusie gaven de Nederlandse onderzoekers aan honden- en kattenbezitters de raad om haren van behandelde dieren na het borstelen niet te laten rondslingeren in de tuin of de natuur.

Het Duits onderzoek waarnaar u verwijst, stelde vast dat het aantal insectensoorten en de hoeveelheid insecten per hectare gedaald is. Er wordt evenwel geen uitsluitsel gegeven over de oorzaken. Net zoals collega Demir moet ik vaststellen dat sowieso bijkomend onderzoek noodzakelijk is, zonder de ernst van wat u aanhaalt over de mezensterfte, in twijfel te trekken. We moeten wel weten wat de precieze oorzaken zijn.

Op basis van de door u geciteerde onderzoeken lijkt het voor ons weinig waarschijnlijk dat de Europese Unie, die bevoegd is voor de markttoelating van actieve

stoffen in gewasbeschermingsmiddelen, haar procedures zal bijsturen. Deze procedures zijn wetenschappelijk onderbouwd, waarbij een onafhankelijke risicobeoordeling door het European Food Safety Agency een belangrijke rol speelt.

Daarnaast wens ik te onderstrepen dat geen enkele landbouwer zomaar onbezonnen aan het spuiten gaat. Elke behandeling kost tijd en geld, en drukt dus op de marges van de onderneming. Men spuit dus niet voor zijn plezier, maar om de oogst te beschermen tegen ziekten en plagen en ons als consument te kunnen blijven bevoorraden.

Hoe pakken we het beleid aan? Het beleid is vandaag reeds geharmoniseerd op Europees niveau en wordt daar gecoördineerd. Dus dezelfde regels gelden in alle lidstaten, wat ook logisch is want voedingsmiddelen kunnen vrij verhandeld worden binnen de eengemaakte markt. De sint is vorig weekend terug naar Spanje vertrokken, maar we hoeven ons geen zorgen te maken over de mandarijntjes die hij hier achterliet, want voor de Spaanse boeren gelden dezelfde gecoördineerde regels als voor onze boeren op het vlak van gewasbescherming. Meer coördinatie is moeilijk mogelijk.

Om de vijf jaar wordt een Vlaams Actieplan duurzaam pesticidengebruik opge maakt. Het tweede Vlaams actieplan 2018-2022 maakt deel uit van het Nationaal Actie Plan d'Action National (NAPAN) om pesticiden te reduceren. Het NAPAN omvat alle gecoördineerde plannen inzake pesticiden in België. Dit plan bevat zowel acties specifiek gericht naar de landbouwsector, als ruimere acties om het water te beschermen en acties rond productbeleid.

De controle en handhaving van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in België is een federale bevoegdheid. Dit valt dus niet onder Landbouw, maar onder de bevoegdheid van de federale ministers De Block en Ducarme. In de jaarlijkse activiteitenverslagen van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) kunt u de controleresultaten terugvinden. Ik ben absolute fan van een strikte handhaving van het gebruik. Maak u daar geen zorgen over. Ik ga ervan uit dat dit op een goede, gecoördineerde wijze gebeurt.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, ik ben de laatste om zomaar aan de landbouwsector te zeggen wat u terecht aanhaalt. Er zijn in alle sectoren cowboys. Ik ben het met u eens dat de meeste landbouwers en fruitteilers dit op een goede manier proberen te doen. Ik ben wel een beetje ontgoocheld want uw antwoorden zijn correct, maar wel vrij algemeen.

Het klopt dat de sproeistoffen een federale bevoegdheid zijn, maar als het gaat over de beken dan hebt u ongelijk. In het regeerakkoord gaan 37 bladzijden – u zult wel verwijzen naar de minister bevoegd voor het milieu – over justitie. Daar staat voor mij weinig concreets in. Maar goed, als er 37 bladzijden geschreven worden over handhaving en justitie, dan verwacht ik dat niet alleen de minister van Leefmilieu maar ook alle andere bevoegde ministers werk maken van een integraal handhavingsbeleid. Zowel het antwoord van minister Demir als uw antwoord zijn correct, maar ik verwacht wat meer concrete invulling.

U verwijst naar de onderzoeken in Nederland en Duitsland. Wat houdt ons tegen om ook in Vlaanderen een veel grondiger onderzoek te doen naar pesticidegebruik door privépersonen of professionele gebruikers en naar mogelijke cruciale verbanden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik ben blij dat u beaamt dat het antwoord correct is. Sowieso wordt ook bij ons steekproefgewijs gecontroleerd, enerzijds op basis van

toeval en anderzijds op basis van risicoanalyses. Niet-naleving van de regels leidt tot serieuze sancties op het gebied van de inkomenssteun die bestaat in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het is absoluut niet zo dat er niet wordt gecontroleerd.

De aanleiding voor de problematiek die u aanhaalt, zijn de mezen. Ik heb u gezegd dat ik die problematiek ernstig vind, maar het is van belang om de precieze oorzaken na te gaan. Daar is verder onderzoek voor nodig, niet alleen Vlaams onderzoek maar ook Nederlands en Duits onderzoek. Je kunt enkel maatregelen nemen of ingrijpen als je precies weet hoe je dat kunt doen. Het is een groot verschil of de oorzaak hier honden- of kattenharen zijn dan wel landbouwers die bepaalde sproeistoffen gebruiken. Ik heb geprobeerd om die nuance mee te geven zonder afbreuk te willen doen aan de verantwoordelijkheid en de zorg om in Vlaanderen gecontroleerd pesticiden te gebruiken.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Dat volstaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de resultaten van de economische missie naar China, wat de varkenssector betreft – 480 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, we kunnen altijd een plaatsbezoek doen om het dossier beter te kunnen inschatten. Maar alle gekheid op een stokje. *(Opmerkingen)*

Ik ben blij dat ik weer in deze commissie ben. Ik heb helaas de bespreking van de beleidsnota en de begroting niet kunnen bijwonen als gevolg van bezigheden in de commissie Welzijn. Ik heb dan ook geen idee in hoeverre de varkenssector bij die bespreking aan bod is gekomen. Het is daarnet al even aangehaald door mevrouw Joosen, en ik heb gezien dat minister-president Jambon in de commissie Buitenlands Beleid een vraag heeft beantwoord over de resultaten van het bezoek aan China. Ik heb ook geen idee in hoeverre het dossier daar ter sprake is gekomen, maar ik vind het belangrijk om deze vraag ook hier in de commissie Landbouw, waar ze thuishoort, te stellen.

Minister, het is inderdaad lang geleden dat er nog goed nieuws was uit de varkenssector, met de prijs die is gestegen. Die is nog nooit zo hoog geweest de jongste jaren. Dat heeft natuurlijk ook voor een stuk te maken met vraag en aanbod, met het economische gegeven, met de halvering van de varkensstapel in China, van tweehonderd naar honderd miljoen varkens. Dat betekent wel wat.

In ieder geval heb ik gemerkt dat onze varkenssector goed was vertegenwoordigd in de economische missie die naar China is getrokken. Ik hoef in deze commissie eigenlijk het hele dossier niet meer te schetsen. Ondanks het feit dat de export naar China slechts 2 procent van de export bedraagt, blijft dat toch wel een belangrijke markt voor onze varkenssector.

Net nu, nu er meer varkens naar China werden geëxporteerd, kwam er natuurlijk het verhaal van de varkenspest, waar Vlaanderen eigenlijk niks mee te maken

heeft, maar toch werd geconfronteerd met een importverbod vanuit China. Het was toch voor een stuk de bedoeling van de economische handelsmissie naar China, zeker bij de aanwezigheid van de varkenssector, om te proberen die markten opnieuw open te wringen. Die Chinese markt is onder meer belangrijk voor onze varkenssector omdat Chinezen verzot zijn op de oren, snuit en poten van het varken, alhoewel daar ook wel Vlamingen verzot op zijn. Een goede hutsepot, voorzitter. Daardoor kan eigenlijk het hele varken worden gevaloriseerd.

Dat is dan nog los van de kwestie van de regionalisering, die collega Joosen daarnet heeft aangehaald. Ik ondersteun dat eigenlijk voor een stuk. Het is natuurlijk jammer: op andere markten, zoals die van Vietnam en India, wordt er wel een onderscheid gemaakt naargelang de regio.

Minister, de belangrijkste vraag in dezen is natuurlijk: welke resultaten werden bereikt door de handelsmissie in dit dossier? Werden er enkel door de mensen van de varkenssector zelf initiatieven genomen, of was ook Vlaanderen, de Vlaamse Regering daarbij betrokken? Welke positieve resultaten kunt u voorleggen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, toen ik u bezig hoorde, dacht ik aan het West-Vlaamse volkslied:

“smout, vet, espe en spek
ôofvlêes koteletten en paté
et zwyn es et schônste der bêesten”

Voor de niet-West-Vlamingen: vertalingen vindt u op Wikipedia.

Collega, een zorg die wij met velen in deze commissie delen, betreft China en onze varkens. De prinselijke missie naar China van 16 tot 22 november had betrekking op een heel brede waaier van sectoren. Het was de grootste Belgische handelsmissie ooit, waaraan 630 bedrijven en instellingen deelnamen. Dat ging van heel grote Belgische bedrijven die al langer op de internationale markt actief zijn, tot kmo's die hun eerste stapjes in China zetten. Daarnaast stuurden ook sectorfederaties en onderzoeksinstellingen vertegenwoordigers uit. Heel specifiek voor de vleessector namen 9 Vlaamse actoren deel.

Uw vraag gaat uiteraard over ons Belgisch varkensvlees. De Chinese autoriteiten hebben, zoals jullie weten, de import daarvan opgeschort sinds september 2018, dus vanaf het ogenblik dat in het zuiden van de provincie Luxemburg de Afrikaanse varkenspest is vastgesteld bij een wild everzwijn. Zowel de ministeriële delegatie als het federale voedselagentschap hebben tijdens de missie met hun respectievelijke Chinese tegenhangers onderhandeld over een gedeeltelijke heropening van de Chinese markt. Er is in detail ingegaan op de aanpak die werd uitgerold om een verdere verspreiding van het virus in de streek rond Aarlen tegen te gaan. Die strategie werpt tot vandaag haar vruchten af, want geen enkel gedomesticeerd varken is tot nu besmet geraakt. Er werden de voorbije maanden ook geen besmette levende of recent gestorven dieren meer gevonden, alleen nog beenderen van besmette everzwijnen die al geruime tijd overleden waren. Nu de bladeren zijn gevallen wordt niet uitgesloten dat er nog kadaverresten zullen worden gevonden.

Aangezien China op dit ogenblik zelf een epidemie van varkenspest doormaakt – in China treft de epidemie, in tegenstelling tot bij ons, ook de gedomesticeerde varkens – waren de Chinezen erg geïnteresseerd in de manier waarop we dit bij ons aanpakken.

Een onderdeel van die Europese aanpak is het zoneringsprincipe. Daarbij wordt enerzijds een onderscheid gemaakt tussen het vlees van everzwijnen en het vlees

van gewone varkens, en anderzijds tussen vlees afkomstig uit het gebied van de haard van de varkenspest zelf, en al het andere vlees uit veilig gebied.

Het zoneringsprincipe zorgt ervoor dat vrijwel al het Belgische varkensvlees verhandeld kan worden op de interne EU-markt. Ik heb dat ook gezegd naar aanleiding van de vraag van collega Joosen. Ook andere Aziatische exportbestemmingen, zoals India en Vietnam, aanvaarden dat principe. Zij hebben hun grenzen intussen opnieuw geopend voor ons varkensvlees. China doet dat nog altijd niet. We hebben tijdens onze missie het systeem van borging nog eens zeer grondig toegelicht, maar dit heeft tot op vandaag nog niet tot een doorbraak geleid. Wat we nu wel weten, is welke diensten de belangrijkste rol spelen in China, en wat hun afwegingen zijn. Er werd dus al over gecommuniceerd; dat is een belangrijke zaak.

Het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) organiseerde samen met Flanders Investment & Trade in een aantal Chinese steden evenementen. Ik kan de belangrijkste daarvan opsommen. In Peking en Shanghai werden business-to-businessgesprekken georganiseerd tussen Vlaamse exporteurs en Chinese importeurs. VLAM heeft de officiële plechtigheid gesponsord, waarop onder meer de Chinese autoriteiten bevoegd voor voedselveiligheid en douane genodigd waren.

In Shanghai werd het event 'A taste of Belgium' georganiseerd. Er werden zogenaamde storechecks bij een reeks uiteenlopende retailers in Beijing georganiseerd. Daarbij gaan onze exportbedrijven in de winkels langs om het lokale aanbod te bekijken. Ze kijken bijvoorbeeld welke producten er in de schappen liggen, hoe het vlees is versneden, wat de prijs is, enzovoort. Daardoor kun je een beter inzicht krijgen in de lokale Chinese markt, en dat is voor onze bedrijven natuurlijk zeer interessant.

Er werd ook een bezoek gebracht aan de vleesgroothandelsmarkt in Shanghai, in samenwerking met de Shanghai Meat Association. Er was ten slotte ook een seminarie 'bioveiligheid' in co-organisatie met de China Meat Association.

Hoe was Vlaanderen daarbij betrokken? Het voorstel ter heropening van de Chinese markt is in de maanden en weken voorafgaand aan de missie door een strategische werkgroep onder leiding van het Federaal Voedselagentschap voorbereid. Ik heb zelf ook veelvuldig contact opgenomen met onze federale regeringsleden, om er toch op aan te dringen dat alle inspanningen zouden worden gedaan om die markt opnieuw open te krijgen. We wisten dat de kansen heel klein waren dat dat zou lukken, maar als je het niet probeert, dan leg je je op voorhand neer bij een negatief resultaat. Je moet blijven doorgaan, zoals dat heet. In die werkgroep zetelen de kabinetten van de federale en regionale landbouwministers, de sectorfederaties en VLAM.

Wat zijn tot nog toe de positieve resultaten? Onze ultieme wens, de heropening van de markt, is nog niet gelukt. Er zijn wel stappen gezet en kanalen geopend. Door dat voorstel op het hoogst mogelijke politieke niveau te bespreken, heeft onze delegatie het dossier in de schijnwerpers geplaatst. En het is ook wel belangrijk dat dat gebeurt. Het is ook technisch besproken, en dat werkt versterkend. Ik ben er echt van overtuigd dat we een heel sterk dossier hebben. Ik hoop dat de Chinese autoriteiten dat ook sterk in overweging zullen nemen.

Het is natuurlijk heel zuur voor onze ondernemingen: net op het ogenblik dat de varkensprijzen in China historisch hoog zijn, kunnen onze bedrijven niet naar daar exporteren. Ik kan alleen maar bevestigen dat ik dat heel vervelend vind. Ons varkensvlees is nochtans volkomen veilig, en het voldoet aan de hoge kwaliteitsnormen. Maar jullie zullen vragen blijven stellen, en we zullen het dossier sowieso hoog op onze diplomatieke agenda houden. Ik hoop dat ik in de komende maanden ook positief nieuws zal kunnen brengen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord. Ik weet ook wel dat een economische handelsmissie niet in één keer het importverbod door de Chinese overheid zal wegwerken. Ik apprecieer ten eerste de inspanningen die werden gedaan, maar het eindresultaat moet voor ons natuurlijk zijn dat de markt opnieuw opengaat.

Dit is een beetje frustrerend, ook voor onze varkenssector. U zegt dat het intern verhandelen van varkensvlees op de Europese markt geen probleem is. Het is natuurlijk zuur voor onze Vlaamse varkenssector om vast te stellen dat de Chinese rekken eigenlijk vol liggen met varkensvlees uit Duitsland, Nederland en Spanje.

Ik begrijp ook wel dat er nog inspanningen zullen moeten gebeuren. We moeten ook nagaan welke mogelijke markten er nog zijn waarnaar we ons varkensvlees kunnen exporteren.

Ik heb het ook regelmatig over de Ruslandboycot. Ook daar moeten we veel inspanningen doen.

Ik ben in ieder geval blij met de inspanningen die gedaan zijn en met uw engagement om het dossier verder hoog op de politieke agenda te zetten. Ik weet uit ervaring dat dit veel maar ook niet veel betekent. Wat bedoelt u 'met hoog op de politieke agenda te zetten'? Wie volgt dit dossier nu verder op? Wie is er federaal bevoegd om dit dossier verder op te volgen? Op welke manier wordt geprobeerd om in de komende maanden tot een positief resultaat te komen? Wie heeft nu de touwtjes in handen om alsnog te proberen om de Chinese overheid te overtuigen om de markt opnieuw open te stellen?

De voorzitter: Op 15 januari komt VLAM naar deze commissie. Dat zal een gelegenheid zijn om dit nog eens opnieuw aan bod te brengen.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Met 'hoog op de politieke agenda' bedoel ik dat we de federale werkgroep die hiermee bezig is, blijven aanvuren om initiatieven te nemen. Federaal zijn het minister De Crem en minister Ducarme die daar doorbraken in kunnen realiseren. Ook de minister-president heeft er zich al over uitgelaten. We blijven op diplomatiek niveau vergaderen en dat betekent 'op de agenda houden'. Het zal niet liggen verstopt in een kast, maar de Chinezen moeten natuurlijk ja zeggen. Zolang dat niet gebeurt, is het wat moeilijk. Ik leg mij er niet bij neer dat het zomaar gedaan is. Het zou ideaal zijn mocht op een bepaald moment het probleem bij ons helemaal onder controle zijn. Ik sluit dat ook niet uit. We zullen dat moeten bekijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de beschuldiging van corruptie bij het gemeenschappelijk landbouwbeleid – 506 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, de gereputeerde Amerikaanse krant The New York Times publiceert begin deze maand een reeks snoeiharde aanklachten tegen

het Europees gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). De auteurs wijzen op de opmerkelijke congruentie tussen beleidsmakers en netto-ontvangers van landbouwsteun in een aantal Centraal- en Oost-Europese lidstaten. In het geval van Tsjechië zou de premier persoonlijk enkele tientallen miljoenen euro's ontvangen. Ook bij Hongarije en Bulgarije zouden er, zij het dan onrechtstreeks, grote en zeer laakbare verstrengelingen zijn. Dat zorgt niet alleen voor een verhoogde fraudegevoeligheid door de gedeelde belangen van controlerende en ontvangende partijen, volgens The New York Times is er zelfs een sfeer van geweld en intimidatie gegroeid. Zo wordt verwezen naar de moord op de Slovaakse journalist Kuciak, die onderzoek deed naar de infiltratie van Italiaanse maffia in de lokale landbouw-economie en aanvallen op boeren ter ondersteuning van 'land grabbing'-praktijken.

In Vlaanderen gaan we zeer consciëntieus om met Europese middelen, met controles op alle niveaus. Het is dan natuurlijk zorgwekkend als zou blijken dat andere lidstaten niet dezelfde standaarden hanteren. In haar reactie laat de Europese Commissie weten dat de Europese Rekenkamer in 2018 slechts 2,4 procent foutenmarge vaststelde bij de uitbetaling van landbouwfondsen. Bovendien wordt verwacht dat de Europese aanklager, die volgend jaar van start zou gaan, eigenmachtig zulk misbruik van Europese middelen kan vervolgen. Daar staat tegenover dat The New York Times claimt dat de geviseerde landen uiterst weigerachtig staan tegenover transparantie wat betreft mede-eigenaarschap van landbouwgronden en zodoende de centrale database van de Europese Unie, die als ijkpunt van de controles dient, bewust ondergraven.

De conclusie van The New York Times is alleszins opmerkelijk: zij waarschuwen uitdrukkelijk voor de voorliggende plannen van de Europese Commissie om de autonomie van de lidstaten binnen het GLB te verhogen. Hiermee zou de deur worden opengezet voor de geviseerde nationale beleidsmakers om met nog minder controle hun praktijken gewoon verder te zetten.

Welke ambities koestert u ten aanzien van de voorziene hervorming van het GLB wat betreft transparantie, controle en verantwoording van de besteedde gelden en hun effecten? Meent u dat verhoogde nationale autonomie inzake het GLB over de volledige Unie een verantwoorde besteding van de gemeenschappelijke middelen blijft garanderen?

In hoeverre beoordeelt u de beschuldigingen zoals geformuleerd door The New York Times als problematisch? Hoe wenst u hieraan gevolg te geven?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, dank u voor uw vraag. Vooraleer ik antwoord, zou ik toch eventjes het bredere kader willen schetsen. We moeten in dezen een onderscheid voor ogen houden tussen enerzijds het nationale grondenbeleid en anderzijds het Europese landbouwbeleid. Het eerste is een bevoegdheid van de lidstaten zelf, het tweede is een bevoegdheid die de lidstaten aan de Europese Unie hebben toevertrouwd. Het verstrekken van transparantie over het eigenaarschap van gronden in een bepaalde lidstaat, ongeacht of het om landbouwgrond, bouwgrond, industriegrond of nog andere grond gaat, komt eigenlijk de betrokken lidstaat toe, en niet het Europese niveau.

Wat het Europese landbouwbeleid zelf betreft, de directe betalingen worden verleend als compensatie voor publieke diensten die boeren leveren aan onze maatschappij. Publieke diensten zijn bijvoorbeeld het onderhouden van het landschap, het tijdelijk bergen van water op percelen, het tegengaan van bodemerosie, het uit de lucht halen van koolstof, het opslaan in de bodem enzovoort. In totaal zijn er een honderdtal eisen en normen waaraan men moet voldoen. Vaak zijn dat voorwaarden die in de EU gelden, maar daarbuiten niet. Het GLB focust vandaag op het leveren van die publieke diensten zelf, dus op wat er wordt gedaan op die

gronden, niet op wie die diensten levert. Zolang je de publieke diensten levert op de landbouwgronden die je gebruikt, kom je in aanmerking voor GLB-steun. Alleen vliegtuig-, spoorweg- en watermaatschappijen, sportclubs en vastgoedbedrijven zijn per definitie uitgesloten.

Tijdens de bespreking van de beleidsnota kwam aan bod dat de komende maanden op Europees niveau zal worden gedebatteerd over een voorstel om daar verder in te gaan. Er ligt een voorstel op tafel om enkel nog de publieke diensten te vergoeden die door 'echte landbouwers' worden geleverd. Ik heb daar ook al uitleg over gegeven hier: voor mij is de definitie van een 'echte' boer wel belangrijk. Dat zal ook bepalen in welke mate wij in Vlaanderen daarop kunnen focussen, om de middelen daar te doen komen waar ze eigenlijk moeten komen.

Ik kom dan tot de vragen. Het GLB kost elke Europeaan 30 eurocent per dag. Het is dus niet meer dan logisch dat die middelen correct worden besteed. Ook al zouden we niets liever willen, een nulrisico bestaat niet. Daarom hanteert de Europese Rekenkamer een aanvaardbare foutenmarge van 2 procent op de uitgaven. In Vlaanderen blijven we daar al jarenlang onder op het vlak van de directe GLB-betalingen. Ook op het vlak van transparantie doen we het eigenlijk goed: alle betalingen per individuele begunstigde worden jaarlijks online gepubliceerd.

Als we uiteraard het maatschappelijk draagvlak voor het landbouwbeleid willen behouden, dan moeten we ook in het nieuwe GLB blijven inzetten op het rigoureuze bewaken van een correcte besteding van die middelen. Ik heb geen signalen dat de Europese Commissie en de Europese Rekenkamer van plan zouden zijn om in de toekomst minder stringent toe te kijken op het beheer en de controle door individuele lidstaten, maar als dat wel zo zou zijn, dan zal ik mij daar absoluut tegen verzetten, want gezamenlijke afspraken moeten ook gezamenlijk worden nageleefd. Het zou vreselijk zijn, mocht je zeker inzake handhaving verschillen hebben tussen lidstaten, want dan ga je het gelijke speelveld compleet doorkruisen.

Dan is er The New York Times. Goed dat u die leest. U vraagt naar mijn beoordeling van specifieke cases. Het gaat hier niet over dossiers in Vlaanderen, dus ik ken die dossiers niet, en u zult begrijpen dat ik daar niet zo veel over kan zeggen. De taakverdeling inzake het toezicht op de GLB-uitgaven is eigenlijk wel helder. Het is aan de Europese antifraudedienst en aan de gerechtelijke instanties in de betrokken lidstaten om tegen iedere vorm van misbruik op te treden.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, dank u wel. Mijn vraag was intussen een beetje achterhaald door de actualiteit, in die zin dat de Tsjechische premier intussen door de Europese Commissie ook daadwerkelijk is aangeduid als betrokkene bij een belangenconflict en wordt verdacht van subsidiemisbruik. In Praag zijn daar ondertussen honderdduizend mensen voor op straat gekomen. Ik mag dus inderdaad hopen dat Vlaanderen zich schaart achter die mensen die verwachten dat dit tot op het bot wordt onderzocht. Dat bevestigt u ook en daar ben ik tevreden mee. We zijn dat aan onze landbouwers verplicht, die het spel eerlijk spelen.

Ik blijf het herhalen: die hervorming van het GLB is een belangrijk momentum. Ik ben wel een voorstander van meer autonomie voor Vlaanderen. Ik denk dat Vlaanderen meer zijn eigen landbouwbeleid moet kunnen voeren, op eigen maat. Wij geven een grote financiële bijdrage maar we krijgen minder in return. Ik begrijp ook wel de bezorgdheid rond het level playing field. Ik denk dat we het erover eens zijn dat de doelstellingen duidelijk moeten zijn. Het moet gegarandeerd blijven maar het kan geen excuus zijn om de lat laag te leggen zodat we er allemaal vlotjes over kunnen. De lat moet net hoger worden gelegd en Vlaanderen kan hiervoor een sterk signaal geven.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik hoef The New York Times niet te lezen om te weten dat er fraude is met Europese landbouwsubsidies. Minister, het is inderdaad spijtig dat op een moment dat de subsidies om allerlei redenen onder maatschappelijke druk staan, zulke schandalen aan het licht komen. Ik heb hier bijvoorbeeld een artikel van 19 september 2019 uit De Tijd met als titel 'Fraude met miljoenen EU-subsidies voor landbouwcampagnes'. Het Brussels parket vervolgt acht verdachten voor fraude met 15 miljoen euro aan Europese subsidies. Een Brussels bedrijf kreeg het EU-geld om reclame te maken voor kaas, melk en andere landbouwproducten.

Dit is maar één voorbeeld, de collega heeft er andere aangehaald. U kunt natuurlijk zeggen dat de foutenmarge maar 2,4 procent is maar ik vind het bijzonder erg dat er fraude is op zo'n grote schaal. Het gaat niet over enkele tienduizenden of honderdduizenden euro's – wat ook al erg is –, maar het gaat over miljoenen euro die via fraude niet terechtkomen waar ze moeten terechtkomen.

Minister, u hebt gelijk dat er internationaal een gelijk speelveld moet zijn en dat de handhaving overal dezelfde moet zijn. De fraude moet natuurlijk op alle mogelijke manieren worden bestreden. Ik zit toch al een tijdje in het parlement en ik hoor al vijftien jaar hetzelfde. Ik hoor al vijftien jaar aan een stuk zeggen dat Europese landbouwsubsidies moeten gaan naar echte landbouwers. De vraag is dan wat echte landbouwers zijn. U meent waarschijnlijk wel wat u zegt, maar ik hoor dat al al die tijd.

De Koninklijke Schenking krijgt honderdduizenden euro landbouwsubsidies. Er komt online telkens een lijst met landbouwbedrijven in Vlaanderen en België die Europese landbouwsubsidies krijgen. U moet mij eens vertellen welke dan de echte landbouwers zijn en welke niet. Voorzitter, minister, ik hoef tegen u niet te zeggen dat ook in het verleden instellingen en verenigingen – ik ga geen namen noemen maar u weet wel over wie het gaat – landbouwsubsidies kregen. Het is natuurlijk gemakkelijk om keer op keer te zeggen dat het geld naar de echte landbouwers moet gaan. Misschien moet ik over vijf jaar nog eens terugkomen met dezelfde vraag.

Bart Dochy (CD&V): Collega Sintobin, ik kan me enkel aansluiten bij uw bekommernis met betrekking tot de bestrijding van fraude. Met de strengst mogelijke middelen moet dit tot een minimum worden beperkt en worden voorkomen. Mensen die frauderen, moeten worden bestraft.

Het is uw maar ook mijn bekommernis dat de subsidies moeten terechtkomen bij de echte landbouwers. Misschien kunnen we op termijn hier in de commissie tot een consensus komen want naar aanleiding van de hervorming van het nieuwe GLB wordt het een belangrijk issue. Als wij een belangrijk advies kunnen geven aan de regering, kan dit enkel maar bijdragen tot het bereiken van de vooropgestelde doelstellingen.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, u hebt zeer goed geantwoord.

Collega Sintobin, u zegt dat u hier al vijftien jaar bent. Ik ben nog maar een paar weken bevoegd voor Landbouw maar ik wil toch meegeven dat de EU het kader bepaalt waarbinnen een landbouwer een actieve landbouwer is. Ik heb me al uren mee beziggehouden met te zeggen wat we mogen doen en wat niet. Als het kader vastligt, kan je binnen Vlaanderen zeggen dat volgens die definitie de subsidies voor die of die zijn. Je mag ook niet discrimineren binnen die definitie. Veel hangt dus af van het kader waarbinnen we dit mogen doen. Ik stel vast dat daar

onduidelijkheid over is. Het gaat duidelijker moeten worden en dan kunnen we ook focussen in die subsidie. Als het niet helderder wordt, zullen er problemen blijven met het uitsluiten van bepaalde mensen of niet. Voor mij is de afbakening van wie een echte landbouwer is dus wel van belang.

Stel dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid opnieuw Europees gaat snoeien in de middelen – wat we verwachten –, dan wordt het nog belangrijker dat elke euro terecht komt bij diegene die die euro actief nodig heeft. En voor mij zijn dat de actieve boeren, die voor hun inkomen ook afhankelijk zijn van de activiteiten die ze doen.

Dat is een moeilijke oefening die we uiteraard moeten maken. Het is niet omdat een bepaalde vereniging subsidies krijgt, dat er fraude in het spel is. We moeten wel het onderscheid maken. Je geeft die subsidies, je betaalt dat uit op de correcte wijze. Maar een tweede kwestie is dat er mensen zijn die misbruik maken, of die die middelen voor iets anders aanwenden. Dan pleegt men fraude. Ik vind het ook heel erg dat dat gebeurt.

Er moet voldoende worden gecontroleerd, maar dat geldt niet alleen voor het landbouwbeleid. Het geldt ook voor economische of milieusubsidies die worden uitgereikt. Handhaving is sowieso een sluitstuk, en al zeker als je in budgettaire krappe tijden middelen geeft ter ondersteuning van bedrijven of mensen. Je moet dan kunnen kijken of men die middelen correct inzet.

Ik erken de nood aan een goede aanpak van fraude. Collega Joosen gaf het voorbeeld van Tsjechië. Ik wilde er zelf niet op ingaan, omdat uw vraag ook betrekking had op het lokale, of toch het Vlaamse niveau. Maar je hebt de fraudebestrijding enerzijds, en de afbakening anderzijds: bij wie kunnen die subsidies terecht komen? Dat is een oefening die op dit ogenblik, of hopelijk toch binnenkort, meer duidelijkheid zal verschaffen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karolien Grosemans aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het opduiken van de Aziatische bruingemarmerde schildwants in Vlaanderen – 525 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): De internationale handel in goederen heeft heel wat voordelen. Een van de nadelen is echter dat exotische diersoorten zich makkelijker kunnen verspreiden. Sommige van die soorten zijn invasief, zoals de Aziatische bruingemarmerde schildwants. Op dit ogenblik is er in Vlaanderen nog geen probleem, maar het verleden met onder meer de Aziatische fruitvlieg en de buxusmot leert ons dat we moeten oppassen met deze soorten, en op tijd de alarmbel moeten luiden.

De Aziatische schildwants is al een tijdje aanwezig in Europa en is dit jaar ook al opgedoken in Vlaanderen. Het is dus wellicht een kwestie van tijd vooraleer ook onze fruitteilers ermee te maken zullen krijgen. Doordat de dieren geen fruitvoorkeur hebben, kan de soort potentieel snel groeien en vormt ze dus een bedreiging voor zowel de telers van hardfruit, zacht fruit als voor de wijnbouwers.

In 2010 veroorzaakte deze soort voor meer dan 37 miljoen dollar schade aan appels in Noord-Amerika. In Italië werd de schade aan het fruit vorig jaar zelfs op 350

miljoen euro geschat. Er zijn nu al een aantal inheemse wantsen die vooral de perentelers kopzorgen bezorgen. Naast economische schade zorgen de wantsen ook voor overlast wanneer ze massaal en in groep overwinteren in huizen of loodsen. Bestrijding met de huidige gewasbeschermingsmiddelen blijkt onvoldoende efficiënt, en daarom moeten we dringend op zoek gaan naar adequate bestrijdingsmethoden.

Vandaag kan in Vlaanderen het jaarlijks verlies bij pitfruit door wantsen volgens Boer&Tuinder al oplopen tot 2 miljoen euro. Collega Vandenhove stelde hierover een schriftelijke vraag in augustus 2019, en daaruit blijkt dat er in 2019 twee keer een volwassen exemplaar is gemeld in Vlaanderen. Boer&Tuinder zegt dat die wantsen het afgelopen jaar op zes verschillende locaties in België zijn aangetroffen.

Er worden effectieve beheersmaatregelen uitgewerkt. We hebben weinig tijd te verliezen. De fruitsector heeft het al moeilijk genoeg; een wantsenplaag kan er echt niet meer bij.

Op 1 september 2019 startten de Universiteit Gent en het Proefcentrum Fruitteelt (pcfruit) een onderzoeksproject rond wantsen met steun van de Vlaamse overheid. Over welk steunbedrag ging dat? Kunt u daar nu al een korte stand van zaken rond geven? Wat zijn de precieze doelstellingen van dit project?

Zorgt deze specifieke soort schildwants enkel voor problemen in biologisch beheerde boomgaarden, of zullen alle fruittelers er last van ondervinden?

Het landbouwrampenfonds houdt binnenkort op met bestaan, en de brede weersverzekering dekt in principe geen schade door ongedierte. Als fruittelers schade hebben door deze schildwantsen, kunnen ze dan steun krijgen? Zo ja, waar moeten ze hiervoor aankloppen?

Zijn er ook na de vraag van collega Vandenhove nog meldingen geweest over de aanwezigheid van de Aziatische bruingemarmerde schildwants in Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik heb hier een foto van de grauwe schildwants, die bij ons te vinden is en die onschadelijk is, en van de Aziatische bruingemarmerde schildwants. Op die manier weten we over welke beesten we het hebben. *(Minister Hilde Crevits toont de foto's)*

Mevrouw Grosemans, ik heb grote interesse voor vragen om uitleg omdat ik er altijd iets van bijleer, ook bij deze. Het project waaraan u refereert, heeft als titel SOS-PENTA en wordt vanuit het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) voor in totaal 681.000 euro ondersteund. De startvergadering vond plaats op 8 november 2019 en het project loopt over een periode van vier jaar.

PENTA staat voor Pentatomidae, de wetenschappelijke benaming voor de insectenfamilie van de schildwantsen. Niet alle schildwantsen veroorzaken schade. Onze inheemse grauwe schildwants lijkt qua uitzicht goed op de Aziatische bruingemarmerde schildwants, maar is onschadelijk. Onze inheemse wants overwintert graag in verwarmde huizen. De kans dat u er al eens oog in oog mee stond of dat hij onder uw voet belandde, is dus vrij groot. Ze zijn onschadelijk. U kunt ze dus gerust vastnemen, aaien en weer buitenzetten.

Het inmiddels gestarte project heeft als hoofddoel om biologische en geïntegreerde bestrijdingsstrategieën te ontwikkelen voor duurzame beheersing van de schadelijke schildwantsen. Concreet gaat men op zoek naar natuurlijke vijanden van deze insecten, wordt het dieet van schildwantsen in kaart gebracht, zullen lok- en vangmethodes worden ontwikkeld, zullen beheersmaatregelen worden opgesteld en via veldproeven worden gevalideerd. De projectresultaten zullen aan onze fruittelers

worden meegedeeld en gedemonstreerd zodat men er zelf ook mee aan de slag kan op het eigen bedrijf.

De Aziatische bruingemarmerde schildwants maakt geen onderscheid tussen biologische of gangbare fruitteelt. In beide types boomgaarden kan hun aanwezigheid voor problemen zorgen. Vandaag zijn er nog geen afdoende technieken of middelen om de schade adequaat te beheersen. Dit heeft grotendeels te maken met de levenswijze van deze wants. Ze is niet kieskeurig op het vlak van de planten waarop ze verblijft, waardoor ze niet alleen in de fruitboomgaard zelf maar ook op waardplanten in de omgeving voorkomt. Daarnaast zijn schildwantsen zeer mobiel.

Het gamma van de door federale overheid toegelaten gewasbeschermingsmiddelen om boomgaarden te behandelen, is ook beperkt. Fysische en natuurlijk beheersing van schadelijke wantsen kan mogelijks oplossingen bieden. Het is precies dit dat de komende jaren wordt onderzocht.

We zijn niet de enige Europese regio waar de Aziatische exoot oprukt. In Italië gebruikt men netten tegen de wantsen. Dat blijkt te kunnen werken tegen de volwassen exemplaren, maar minder tegen de onvolgroeide wantsen in de kruinen van bomen. In Zwitserland onderzoekt men het inzetten van sluipwespen. Dat zijn parasiterende insecten die hun eitjes in het lichaam van wantsen boren en daar afleggen. Als de eitjes van die wespen zich ontwikkelen, wordt de wants van binnenuit opgegeten. Dat klinkt luguber, maar in de natuur is het niet altijd peis en vree, zoals Walt Disney ons leerde. De man die mijn teksten heeft geschreven, zit rechts van mij en hij was in een enigszins romantische bui. (*Gelach*)

Door toedoen van biologische bestrijders zoals sluipwespen, zou de populatiegroei sterk gereduceerd worden en zou de plaag mogelijk onder controle kunnen worden gehouden.

De man aan mijn rechterzijde is trouwens Lieven Van Waes, mijn raadgever inzake Landbouw. Hij heeft ook al een lange carrière in ministeriële kabinetten en hij is een goede schrijver, zoals jullie horen. Het zijn ook animerende vragen vandaag.

Dan was er het landbouwrampenfonds en de vraag hoe je steun kunt krijgen. De brede weersverzekering dekt, zoals de benaming zelf suggereert, geen schade door ziekten of plagen, maar schade door weerfenomenen zoals hagel, vorst, droogte en stormwinden. Voor de aardappeltelers heeft de federale overheid een Plantenfonds, dat schadeloosstellingen uitkeert aan landbouwers wier oogst is aangetast door sommige schadelijke organismen, maar dat fonds is hier niet van toepassing.

Zijn er na de vraag van collega Vandenhove nog meldingen geweest van de aanwezigheid van de schildwants? Er zijn een vijftal waarnemingen van de Aziatische schildwants geregistreerd in het najaar. In Mechelen, Sint-Katelijne-Waver en Moeskroen werd telkens één larve of nimf waargenomen. In Haacht en het Waalse dorp Céroux-Mousty ging het om één volwassen exemplaar. Het is dus nog beperkt, maar het onderzoek is ook nu nog maar gestart, dus ik hoop dat het allemaal heel beperkt blijft tot we adequate middelen of technieken hebben gevonden.

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Voorzitter, ik heb, naast alles over wantsen, ook bijgeleerd dat er ook mannen zijn die in een romantische bui raken van het zien van wantsen. Dat is best interessant. Ik heb trouwens een gekleurde foto bij, van Boer&Tuinder. Hopelijk is het beest niet zo groot.

Ik zal u niet de vraag stellen of er ook een probleem is bij telers van groenten en zo. Ik weet niet in welke mate u daar al in thuis bent, maar ik hoop in ieder geval dat we kort bij een oplossing staan. Ik hoorde u daarstraks zeggen dat het

onderzoek in september is gestart. Dat is inderdaad nog vrij pril. Men kijkt ook naar de buurlanden. Staan we ter zake al dicht bij een oplossing? Zijn er al vorderingen gemaakt of is dat echt nog zo pril als we net hoorden?

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Minister, ik vraag me eigenlijk af waarom we het dan hier zouden moeten bestrijden, want het gaat niet alleen over die schildwants. We hebben wel meer invasieve soorten die Europa via de import binnenkomen. Ik heb al vastgesteld dat, als we exporteren naar China, daar vanuit China strikte voorwaarden aan zijn gekoppeld. Dat wil zeggen dat er een bepaalde speciale behandeling van palletten en containers en dergelijke moet zijn eer er kan worden geëxporteerd naar China. Als het over etenswaren en bepaalde andere producten gaat, is het uiteraard mogelijk dat wij daarop aandringen. Dringen wij daarop aan, ook op Europees niveau? Wegen wij, als het gaat over de import, wel degelijk op de manier waarop zaken hier binnenkomen? Vlaanderen kan daar immers wel over waken, maar als het in een ander Europees land binnenkomt, kan dat na verloop van tijd ook hier geraken. Wegen wij daar Europees op als het gaat over het voorstellen van bepaalde maatregelen bij de import?

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): De mogelijke komst van die Aziatische schildwants moet ons natuurlijk zorgen baren en waakzaam maken, maar het feit dat zulke beestjes naar hier komen door de handel die wordt gedreven, maar ook hier kunnen overleven, heeft volgens sommigen, volgens steeds meer mensen, ook wel voor een stuk te maken met de klimaatwijziging. Ze kunnen gedijen in het opgewarmde klimaat dat wij ondertussen ook wel kennen, terwijl ze vroeger doodgingen. We hebben dat ook al gezien met die suzukivlieg, die de kersenteelt ook zwaar heeft aangetast.

Een meer algemene vraag, gelet op het feit dat er toch steeds meer van die beestjes naar hier komen en hier overleven: kan men niet een algemenere monitoring doen van dergelijk nieuw ongedierte of nieuwe ziektes die door die klimaatwijziging ook naar ons kunnen komen? Is dat bijvoorbeeld iets voor het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO)? Kan dat daarvoor worden ingeschakeld? Bestaat er ook een samenwerking en een informatie-uitwisseling met andere EU-lidstaten over de vaststellingen? Ik neem aan dat zulke beestjes niet worden gehinderd door landsgrenzen, en de kans dat ze eerst in een ander EU-land dan bij ons zullen opduiken, is niet irreëel.

Bart Dochy (CD&V): Ik wil me graag aansluiten bij de interessante suggesties. Monitoring is heel belangrijk. De coloradokever is indertijd ook geïmporteerd en heeft voor heel wat problemen gezorgd. We moeten alert zijn in het kader van de klimaatwijziging.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik wil nog even ingaan op de bezorgdheid van collega Grosemans. Ik heb net gezegd dat er bij ons nog maar vijf waarnemingen zijn geweest: een larve in Mechelen, een in Sint-Katelijne-Waver, een in Moeskroen, een in Haacht en een volwassene in Céroux-Mousty. Er is dus nog geen schade. Als u mij vraagt naar de impact, is er nog geen, maar we hebben ze wel al gezien.

Karolien Grosemans (N-VA): Ik bedoelde niet schade. Hoever staat het onderzoek al?

Minister Hilde Crevits: Ik heb u net gezegd dat het onderzoek nog maar is gestart. Het zal vier jaar lopen, maar het is uiteraard de bedoeling dat het onderzoek

niet alleen het bestuderen is, maar ook het effectief ontwikkelen van bestrijdingsstrategieën. De collega's hebben er ook al naar verwezen: introductie bij ons gebeurt meestal toevallig. Bijvoorbeeld een toerist uit Azië neemt een plant mee in de koffer en daar zit een larve op. Zo simpel is het. Of een boot brengt de coloradokever mee. Er is niet veel voor nodig om ervoor te zorgen dat hier plots een beestje arriveert dat niet oké is. Collega Ongena zei dat het ook met het klimaat zou kunnen te maken hebben, maar soms is het gewoon brute pech. Er is niet veel nodig om een invasieve soort binnen te brengen bij ons.

Ik ga ervan uit dat op Europees niveau die exoten ook worden gemonitord. Het gaat niet alleen over de schildwants maar over veel andere, zoals collega's ook hebben opgemerkt. Ik ga er ook van uit dat het onderzoek dat is opgestart, alle internationale ontwikkelingen uitwisselt omdat het niet alleen voor Vlaanderen van belang is maar voor overal. We wonen niet op een eiland.

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, ik dank u voor uw bijkomende toelichting. De vraag over de Aziatische bruingemarmerde schildwants leek op het eerste gezicht wat vergezocht, maar intussen is iedereen ervan overtuigd dat we dat beest niet mogen onderschatten, als we zien hoeveel schade er vorig jaar is aangericht. We moeten zeker op onze hoede zijn. Een grote tegenslag extra voor de fruitboeren hoeft echt niet meer.

Ik hoor dat u die problematiek serieus neemt en zult opvolgen. U zult inzetten op verder onderzoek.

Ik wil ook de warme oproep in Boer&Tuinder ondersteunen om die vervelende beestjes meteen te melden via waarnemingen.be of aan pcfruit.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Arnout Coel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de ondersteuning van bioclusters
– 579 (2019-2020)**

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Voorzitter, minister, deze regering wil terecht inzetten op het versterken van de biolandbouw. Bij de bespreking van de beleidsnota hebt u aangegeven dat u meer zult inzetten op de omschakeling naar bio en op het behoud van bestaande biolandbouwers. U zult hen ondersteunen via regulier beleid, maar ook door een sterke focus op bio-onderzoek en innovatie. Op die manier kunnen biolandbouwers zich versterken in hun bedrijfsvoering en toekomstgericht groeien, zowel de individuele boer als de sector. De bestaande ketenwerking wordt voortgezet en nog verruimd met de bioclusters. U kende reeds 105.000 euro toe voor de ondersteuning van de bioclusters Pajottenland en Voeren-Haspengouw en de oprichting van een derde cluster.

Minister, waarom hebt u gekozen voor deze twee regio's? Hebt u al een derde regio op het oog voor de oprichting van de derde cluster? Welke zijn de selectiecriteria? Vanaf wanneer wordt het interessant om zo'n netwerk op te richten? Welke zijn de minimumvereisten om van een zinvol bionetwerk te kunnen spreken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: De twee clusters waarnaar u verwijst, met name het Pajottenland en Voeren-Haspengouw, zijn projectmatig tot stand gekomen door BioForum Vlaanderen en het Innovatiesteunpunt. Deze projectpartners voeren eerst een voorstudie uit, bepalen het potentieel van een regionale cluster, werken de concrete oprichting uit en ondersteunen de clusters in de opstartfase. Bio-clusters ontstaan steeds van onderuit, dus bottom-up in plaats van top-down.

De projectpartners hanteren criteria om te achterhalen of een bepaalde regio een groot omschakelpotentieel naar biolandbouw heeft. Daarbij kijkt men niet alleen naar de aanbodzijde, maar ook naar de vraagzijde van de markt, bijvoorbeeld de nabijheid van een verwerker van biograndstoffen tot biovoeding. In het Pajottenland is er bijvoorbeeld een vrij grote biomarktvraag en de nabijheid van Brussel zorgt voor een grote afzetmarkt voor bioproducten. Er zijn daar al een veertigtal bioboeren actief, waardoor er veel teelttechnische kennis is. Dat schept ook mogelijkheden om onderling zaken te ruilen. Als de ene bioboer bijvoorbeeld wat stro of mest te veel heeft, kan hij een andere bioboer helpen, of omgekeerd. In Voeren ligt de focus op melkveehouderij. De vereisten voor biomelkveehouderij, namelijk veel weidegrond voor het groot aandeel gras in het rantsoen van de koeien, zijn in de Voerstreek aanwezig.

Men is dus niet over één nacht ijs gegaan, maar al tijdens de voorstudie worden troeven of uitdagingen afgewogen om vervolgens tot de locatiekeuze over te gaan. Het is dus niet zo dat ik als minister vogelpik heb gedaan in Vlaanderen om een keuze te maken.

Heb ik al een derde regio op het oog? Dat is een interessante vraag. Voor de derde cluster, die er nog moet komen, is de voorstudie nog niet afgerond. Ik kan dus nog niet melden waar die precies zal komen, maar dezelfde criteria zullen worden gehanteerd.

Wat zijn de voorwaarden? De meerwaarde van bioclusters zit in de collectieve, regionale aanpak. De bioclusters hebben als doel de drempel voor potentiële omschakelaars van gangbare naar biolandbouw te verlagen, hen in dat proces te begeleiden en te informeren. Op die manier kunnen de omschakelaars kennis verwerven en delen, een nieuw netwerk opbouwen en gemotiveerd worden door de regionale dynamiek. Dat maakt het wat gemakkelijker.

De meerwaarde is de lokale gedragenheid en het betrekken van afnemers of potentiële afnemers in het verhaal. De consumptie van biovoeding neemt gestaag toe in België, wat opportuniteiten kan bieden voor sommige bedrijven. Via de bioclusters kunnen landbouwers die twijfelen om de stap te zetten, worden geholpen om goed geïnformeerd een weloverwogen keuze te maken om al dan niet over te stappen.

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Minister, ik begrijp dat het van onderuit wordt opgericht en dat er een lokaal en regionaal draagvlak nodig is om een echte meerwaarde te kunnen hebben van de clusters. Als we willen gaan naar het Vlaanderenbreed promoten en versterken van de biolandbouw, dan is het wellicht nuttig om in meer dan twee of drie regio's zo'n cluster te kunnen oprichten.

Welke initiatieven kunt u nemen om dat lokaal draagvlak meer te stimuleren? Niet dat u moet vogelpikken, maar kunt u faciliterende maatregelen nemen zodat er voldoende potentieel is in andere regio's om ook met zo'n netwerk te kunnen starten?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik heb er natuurlijk geen probleem mee dat er promotie voor biolandbouw en andere initiatieven wordt gemaakt. U

schrikt ervan, maar ik koop zelf heel wat bioproducten. (*Opmerkingen van minister Hilde Crevits*)

Misschien word ik over enkele jaren bioboer, want ik heb gezien dat er nog iemand vanuit de politiek naar de landbouw is gestapt. Er is ook iemand vanuit de landbouw in de politiek gestapt, er is dus wel degelijk een wisselwerking.

Ik bedoel maar dat we een beetje moeten opletten. We moeten altijd voor een en-enverhaal gaan. Minister, u weet net zo goed als ik dat de traditionele landbouw de laatste jaren steeds meer onder maatschappelijke druk komt te staan. De commissie Landbouw mag toch niet, en u zeker niet als minister van en voor Landbouw, de indruk wekken dat we de weg opgaan van het vervangen van de traditionele landbouw door biolandbouw.

Ik heb er helemaal niks op tegen. Nogmaals, ik koop zelf geregeld bioproducten. Ik pleit dus voor een en-enverhaal.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Het is opvallend dat de spreiding van de clusters vooral in Vlaams-Brabant gebeurt, terwijl de concentratie van onze landbouw toch ook in West- en Oost-Vlaanderen en de Kempen te vinden is.

Minister, welke initiatieven zult u in die provincies nemen om de sector actief te ondersteunen? De afzetmarkt Brussel, oké, maar we hebben ook andere steden met een serieuze afzetmarkt. We moeten dus echt wel stappen vooruit zetten om de sector van de biolandbouw heel actief te promoten in Vlaanderen en dus ook in de regio's waar we traditioneel veel landbouw hebben.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Ik zal me niet wagen aan een regionale verdeling van waar die clusters moeten komen. Elk initiatief om de biolandbouw meer kansen te geven, uiteraard in aanvulling op de klassieke landbouw, moeten we toejuichen. Ik maak van deze vraag om uitleg gewoon nog eens gebruik om, zoals ik ook al heb gedaan bij de bespreking van de beleidsbrief, aandacht te vragen voor de problematiek van het lastenboek voor biolandbouw, om ervoor te zorgen dat de voorwaarden daar toch nog eens grondig worden herbekeken om bijvoorbeeld de absolute eis dat het in volle grond moet worden gekweekt te willen opleggen, terwijl dat in andere landen niet gebeurt. Die gelijke criteria dienen om ervoor te zorgen dat de biolandbouw ook in Vlaanderen met gelijke middelen kan strijden en op die manier ook meer kansen kan krijgen.

Minister, u hebt toegezegd om dat goed te willen doen. Ik kan alleen maar vragen om dat zeker te doen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Ongena, ik zal beginnen met uw laatste opmerking. Het gelijk speelveld voor bio is voor mij heel belangrijk. Dat heeft te maken met de criteria, maar ook met de handhaving. Als iemand op foute wijze het woord bio gebruikt, en in het ene land wordt dat niet gehandhaafd en in het andere wel, dan heb je een ongelijk speelveld. Dat kan onze boeren die de switch willen maken, ontmoedigen.

In het regeerakkoord staat dat we de vrijheid willen laten aan een boer hoe die zijn systeem ontwikkelt. Dat kan bio zijn, dat kan anders zijn, maar we willen echt wel dat er een sprong voorwaarts wordt gemaakt in bio.

Collega Sintobin, u hoeft zich nog geen zorgen te maken dat het een het ander zal verdringen. Het gaat om 6,2 miljoen euro per jaar biosteun. In vergelijking met

het andere staat dat nog in de kinderschoenen, maar dat woord is een beetje overdreven. Er is wel nog een meerwaarde te boeken.

Mevrouw Schauvliege, we hebben in Beitem al een onderzoekscentrum voor bio-landbouw. Misschien is het interessant om daarrond een cluster op te richten, maar ik laat het over aan de twee commissies die daarover oordelen. Ik zou het wel willen, maar het is niet aan mij om te zeggen waar dat zal komen. Men zal kijken waar er veel afnemers zijn en hoe men elkaar kan stimuleren. Ik heb de criteria gegeven die worden gehanteerd. Ik ga ervan uit dat er ook in West- en Oost-Vlaanderen potentie is voor dat derde centrum. Op dit ogenblik is het onderzoek nog niet afgerond. Ik kan daar dus nog niet zoveel over zeggen.

Arnout Coel (N-VA): Minister, ik vroeg nog of u eventueel stimulerende maatregelen zou kunnen nemen om het lokaal draagvlak te laten groeien zodat er op meer plaatsen draagvlak is voor de clusters.

Minister Hilde Crevits: Die clusters zijn net bedoeld om het draagvlak groter te maken. Hopelijk komt er straks een derde cluster en daarvoor krijg je dan meer draagvlak, maar men zoekt natuurlijk eerst draagvlak op de plaatsen waar er potentie is, waarvan men denkt dat er een katalysatoreffect kan van uitgaan.

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Collega Sintobin, ik wil u geruststellen, maar de insteek van mijn vraag om uitleg was zeker niet om het een door het ander te vervangen. Uiteraard is het een en-en-verhaal. In de omgevingsanalyse van de beleidsnota heb ik gelezen dat we momenteel aan een aandeel van 1,7 procent van de sector zitten en dat er dus nog ruimte is voor groeimarge.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.